

Prima versiune a Strategiei pentru Tranziție de la cărbune a Văii Jiului

I. Prezentare

Titlul programului	Strategia pentru Tranziție de la cărbune a Văii Jiului
Titular	Ministerul Fondurilor Europene
Instituția care aprobă strategia	Guvernul României
Prevederile în baza cărora a fost elaborată strategia	proposal for Regulation COM/2020/22
Procedura de adoptare	Hotărâre a Guvernului României Strategia va fi prezentată pentru consultare publică, documentul va fi deschis pentru amendamente și completări ce vor fi integrate corespunzător, premergător prezentării formei finale. Planul de acțiuni și propunerile de proiecte vor fi anexate formei finale a strategiei. După analiza și integrarea observațiilor primite în urma consultărilor, documentul va fi supus aprobării în cadrul Comitetului de Coordonare. Strategia va fi aprobată prin Hotărâre de Guvern.
Sectorul	Reconfigurarea pe multiple paliere a zonei: accesibilitate, mobilitate și conectivitate; diversificare economică, inovare și antreprenariat; valorificarea durabilă a specificului local; îmbunătățirea calității vieții și crearea unui mediu sănătos și sustenabil pentru generațiile viitoare
Zonă probabil afectată	Teritoriul din cadrul regiunii de dezvoltare Vest, care cuprinde cele 6 orașe din Valea Jiului: Petroșani, Vulcan, Petrila, Aninoasa, Lupeni și Uricani
Populația	Populația regiunii Valea Jiului

Piloni de dezvoltare/ Obiectiv general	Direcții strategice	Ațiuni	Program de implementare	Cerințe privind EIM
PILON I: Accesibilitate, mobilitate și conectivitate / Dezvoltarea sustenabilă a mobilității urbane multimodale, într-un mod unitar, facilitând accesibilitatea în toate zonele microregiunii prin consolidarea conectivității între orașele/ municipiile componente și zonele imediat învecinate	Direcția strategică I.1. Reabilitarea, construirea și modernizarea infrastructurii rutiere și feroviare pentru conectarea Văii Jiului la nivel teritorial, regional și transfrontalier	<ul style="list-style-type: none">• Reabilitarea, modernizarea, construirea și extinderea infrastructurii rutiere (drumuri urbane, județene, naționale) luând în considerare dezavantajele produse potențialului turistic prin afectarea mediului natural;• Modernizarea, construirea și dezvoltarea infrastructurii feroviare (transport călători și transport marfă);	Calendarul de implementare al proiectelor va fi detaliat în cadrul fiecărei decizii de finanțare în parte, cu respectarea termenului final de implementare prevăzut în actualele regulamente europene și în concordanță cu calendarul de implementare al celorlalte programe operaționale prin care se va asigura finanțarea	POSIBIL

	<p>Direcția strategică I.2. Dezvoltarea și eficientizarea sistemului de transport public în mod integrat și durabil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Integrarea mobilității cu planificarea urbană, reorganizarea traseelor și a programelor de circulație a transportului public în vederea creșterii accesibilității populației la serviciile de transport public • Îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate pentru persoanele cu mobilitate redusă / dizabilități (rampe, platforme mobile) • Implementarea unor concepte noi de mobilitate (de exemplu “shared mobility”, ideea folosirii în comun a mijloacelor de transport, precum mașini, biciclete, mijloace de transport electrice); • Extinderea, îmbunătățirea și modernizarea transportului public în vederea creșterii nivelului de conectivitate în Valea Jiului • Introducerea și promovarea formelor alternative de transport ecologic (biciclete / piste de biciclete / parcări pentru biciclete) • Dezvoltarea unor facilități de încărcare electrice pentru traseele de transport la nivelul fiecărui oraș/municipiu din Vale și înlocuirea echipamentelor electrice și electronice uzate cu unele performante din punct de vedere al consumului 		
	<p>Direcția strategică I.3. Reabilitarea și construirea străzilor și a zonelor pietonale cu îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate pentru persoanele cu mobilitate redusă/dizabilități, amenajarea spațiilor publice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea gradului de siguranță al cetățenilor prin folosirea dispozitivelor și instrumentelor inteligente (de exemplu, supraveghere domeniu public) • Reabilitarea și amenajarea spațiilor verzi • Reabilitarea infrastructurii rutiere și a circulației pietonale (străzi, alei și zone pietonale, trotuare) • Administrarea corespunzătoare și inteligentă a traficului în mod unitar la nivel de Valea Jiului • Realizarea unor artere rutiere cu rol de centură ocolitoare pentru zonele cu densitate ridicată de locuințe • Amenajarea spațiilor de parcare colective pe raza localităților, a parcărilor de reședință 		

<p>PILON II: Diversificare economică, inovare și antreprenariat/ Crearea unui mediu economic diversificat, axat pe consolidarea creșterii și competitivității întreprinderilor mici și mijlocii cu activități și produse cu valoare adăugată mare, susținut de inițiative în favoarea inovației și a antreprenoriatului local</p>	<p>Direcția strategică II.1. Reconfigurarea sectorului energetic al regiunii prin valorificarea potențialului de dezvoltare pe diverse paliere</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unor studii aprofundate și realizarea unor hărți în vederea identificării și dimensionării potențialului fiecărei surse de energie regenerabilă în Valea Jiului • Demararea unor cercetări geologice care să stabilească potențialul și metodele de valorificare a gazului metan conținut în straturile de cărbune și rocile înconjurătoare • Demararea unor proiecte de cercetare-dezvoltare în vederea identificării unor acțiuni/ proiecte pilot de valorificare a resurselor energetice din Valea Jiului (de exemplu, stocare energie electrică, transformare mine în depozite de tip CCS (stocare carbon), captare gaz metan din minele subterane, stocare hidrogen în galeriile fostelor mine) • Evaluarea oportunității de dezvoltare a hub-ului de hidrogen în Valea Jiului (Valea Jiului Hidrogen Hub) împreună cu ICSI Râmnicu Vâlcea • Convertirea activelor energetice viabile din Valea Jiului pentru producția de energie electrică și termică pe baza unui alt combustibil decât cărbune în cadrul termocentralei Paroșeni • Reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemului de alimentare centralizat cu energie termică din Valea Jiului în vederea asigurării agentului termic în localitățile din Valea Jiului • Demararea unor proiecte care prezintă potențial, în baza studiilor și a cercetărilor efectuate (de exemplu, valorificarea gazului metan din degazarea depozitelor de cărbune operaționale folosind instalații de cogenerare pentru producerea de energie electrică și termică, extragerea și valorificarea gazului metan din zăcămintele de cărbune care nu mai sunt în exploatare utilizând foraj de suprafață, centrală hidroelectrică cu acumulare prin pompă subterană etc) • Instalarea de sisteme descentralizate și nedispecerizabile de producere a energiei regenerabile pentru asigurarea 		<p>POSIBIL</p>
--	---	---	--	----------------

		<p>iluminatului public și a energiei electrice pentru instituțiile și serviciile publice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Producerea energiei din surse regenerabile, în funcție de potențialul identificat în urma studiilor • Jiu Valley Hydrogen Hub (dezvoltarea unei fabrici de hidrogen bazată pe metanul emanat în galeriile miniere și/ sau energia regenerabilă produsă în proximitate) în funcție de rezultatele cercetărilor • Crearea unui centru de excelență în domeniul energiei în Valea Jiului, axat pe cercetare-dezvoltare-inovare • Scalarea proiectelor pilot, în funcție de potențialul tehnico-economic demonstrat 		
	<p>Direcție strategică II.2. Atragerea de investiții în domenii specifice profilului și nevoilor fiecărui oraș din Valea Jiului, cu potențial pentru dezvoltarea economică sustenabilă a zonei</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea unei infrastructuri suport adecvate pentru afaceri, prin înființarea unor zone/ parcuri tehnologice/ industriale/ științifice dotate cu utilități și infrastructura necesară investițiilor (atât de tip “brownfield” cât și „greenfield”) • Adoptarea unor instrumente specifice pentru atragerea investitorilor și sprijinirea investițiilor, prin acordarea unor facilități de natură fiscală dedicate pentru Valea Jiului (de exemplu, o intensitate diferită a ajutorului de stat pentru Valea Jiului față de cea pentru Regiunea Vest) • Elaborarea unui ghid de afaceri în Valea Jiului • Crearea unui birou specializat pentru atragerea investitorilor în Valea Jiului cu responsabilități specifice pentru promovarea 		<p>POSIBIL</p>

		<p>avantajelor dezvoltării de afaceri în Valea Jiului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprijinirea relocării unor instituții relevante centrale/ regionale sau a deschiderii de birouri/ puncte de lucru în Valea Jiului ca modalitate de retenție a tinerilor și a altor categorii de populație prin asigurarea unui loc de muncă stabil • Atragerea unui investitor “ancoră” și popularizarea investiției • Încurajarea investițiilor, cu accent pe reconversia funcțională a cât mai multor active și terenuri ale exploatărilor miniere și exploatarea resurselor minerale din zonă (inclusiv pentru exploatarea și procesarea zăcămintelor de cuarț Siglău) • Promovarea sectoarelor economice cheie dezvoltate în Valea Jiului în vederea atragerii investițiilor conexe (din cadrul lanțului de valoare) • Inventarierea activelor care ar putea avea și o altă utilizare decât pentru activități miniere, consultarea comunității de afaceri locale privind interesul pentru folosirea activelor devenite disponibile, selectarea spațiilor și a terenurilor din incintele minelor închise în vederea utilizării acestora în programul de dezvoltare economică a zonei • Adoptarea unor instrumente specifice pentru susținerea dezvoltării mediului economic privat din Valea Jiului, cum ar fi: o axă de finanțare dedicată sectorul privat pentru dezvoltarea afacerilor și crearea de locuri de muncă, cu o cofinanțare redusă; acordarea de stimulente și facilități întreprinzătorilor, fie prin acordarea de subvenții, fie prin acordarea de credite subvenționate sau garanții cu un cost redus față de nivelul practicat de băncile comerciale, facilitarea accesului la programe de stimulare a creării și dezvoltării de IMM-uri cu sprijinul fondurilor europene • Consilierea și sprijinirea operatorilor economici locali în vederea dezvoltării și diversificării ofertelor de servicii și produse cu o 		
--	--	--	--	--

		<p>valoare adăugată mare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea cursurilor de pregătire în management financiar, marketing precum și în vederea dobândirii de competențe în domeniul digital (asigurarea unei utilizări pe scară largă a tehnologiilor digitale în cadrul companiilor locale) • Consiliere cu privire la sustenabilitate și digitalizare, în vederea asigurării serviciilor de sprijin, a transferului de bune practici, de cunoștințe în ceea ce privește noi tehnologii și competențe în sfera digitală • Crearea unor clustere la nivelul Văii Jiului (de exemplu, în domeniul energiei regenerabile, eficienței energetice și a noilor energii sustenabile; bioeconomie; industrii creative; prelucrarea lemnului etc.) formate atât din companii din mediul privat cât și din organizații de cercetare și diseminare a cunoștințelor, mediul academic și organizații catalizator/ promotoare (de exemplu, camere de comerț, firme de consultanță specializate în transferul tehnologic și în domeniul inovării) • Susținerea companiilor din Valea Jiului pentru integrare în segmentele lanțurilor valorice create prin intermediul alianțelor europene; • Sprijinirea inovației, cercetării și dezvoltării în specializări cheie, cum ar fi robotică, IT&C etc 		
	<p>Direcție strategică II.3. Susținerea antreprenoriatului prin dezvoltarea competențelor specifice și sprijinirea afacerilor locale individuale și a unor noi inițiative economice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derularea de proiecte de promovare a culturii antreprenoriale, în special în rândul tinerilor, prin organizarea de conferințe, sesiuni de formare, ateliere tematice, servicii de consiliere, activități de mentorat • Intensificarea cooperării între instituții academice, de cercetare și tineri antreprenori în vederea promovării dezvoltării de afaceri inovative prin înființarea unor programe de formare/ pre-incubatoare destinate studenților, absolvenților instituțiilor 		DA

		<p>de învățământ superior, în vederea oferirii de consultanță cu privire la aspecte financiare, juridice și suport pentru afaceri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea unor structuri de sprijinire a afacerilor și a inițiativelor locale, astfel încât să susțină începerea unei activități comerciale, care să dispună de infrastructura necesară demarării unei afaceri precum și de programe de asistență pentru antreprenori, în funcție de etapa activității antreprenoriale în care se află (pre-incubare, incubare, post-incubare) • Organizarea unor sesiuni anuale de proiecte și idei de afaceri • Implementarea unor programe de schimb de experiență (bune practici / povești de succes / experiențe) la nivel național/internațional • Formarea unei comunități antreprenoriale active care să sprijine inițiativele celor interesați să lanseze o afacere prin informații, proiecte, organizarea de întâlniri cu oamenii de afaceri, participarea la evenimente ale mediului de afaceri regional • Participarea la ecosisteme de inovare locale, regionale sau chiar internaționale, rețele de cooperare bazate pe cercetare, în vederea dezvoltării cunoștințelor și adoptare a rezultatelor cercetării și inovării, profitând de infrastructura de cercetare deja existentă în Valea Jiului prin intermediul mediului academic al Universității din Petroșani precum și cea din cadrul regiunii Vest 		
<p>Pilon III: Valorificarea durabilă a specificului local/ Dezvoltarea coerentă și sustenabilă a turismului și industriilor creative în Valea Jiului, prin stimularea producătorilor locali,</p>	<p>Direcția strategică III.1. Elaborarea unui concept turistic integrat al Văii Jiului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Înființarea Organizației de Management a Destinației Valea Jiului • Dezvoltarea unui brand turistic al Văii Jiului, prin implicarea oamenilor din zonă în realizarea conceptului și prin promovarea elementelor culturale (tradiții, monumente, muzee, artiști, gastronomie) și naturale locale în oferta turistică a zonei 		DA

<p>punerea în valoare a patrimoniului natural și cultural al zonei și conectarea cu regiunile învecinate</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Promovarea zonei ca destinație turistică pentru întreaga perioadă a anului • Susținerea activității muzeale curente de la fosta Exploatare Minieră Petrila prin asigurarea pazei ansamblului monumental, subvenționarea utilităților și asigurarea unei poziții de muzeograf cu normă întreagă. • Realizarea unor circuite turistice tematice pentru promovarea patrimoniului natural și a celui antropic al regiunii Valea Jiului • Reconversia funcțională și utilizarea patrimoniului post-industrial pentru derularea de activități de agrement, sportive și culturale (ex: dezvoltarea unui centru cultural în cadrul fostei Exploatare Miniere Petrila, reconversia Exploatarei Miniere Lupeni într-un centru educațional, etc.) • Realizarea unor circuite turistice tematice trans-regionale, care să pună în valoare și să conecteze patrimoniul Văii Jiului cu cel al zonelor învecinate • Extinderea domeniului schiabil din regiune • Reabilitarea, amenajarea și crearea de noi obiective turistice 		
	<p>Direcția strategică III.2. Modernizarea și diversificarea infrastructurii și serviciilor de turism și agrement</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reactualizarea PUG-urilor pentru fiecare dintre cele 6 UAT-uri din Valea Jiului și PUZ-urilor pentru stațiunea Straja și zona turistică Petroșani – Parâng • Sprijinirea înființării și modernizării de camping-uri, cabane montane și pensiuni turistice • Realizarea cadastrului sistematic la nivelul fiecăruia dintre cele 6 UAT-uri din Valea Jiului • Introducerea de facilități pentru atragerea unor mari investiții hoteliere în zonă • Realizarea de parteneriate între antreprenorii din turism și liceele cu programe de studii destinate turismului și alimentației publice, pentru îmbunătățirea calității educației, prin realizarea 		<p>DA</p>

		<p>de programe de practică în zone cu turism dezvoltat (pentru elevi) și de programe de training (pentru cadrele didactice)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acordarea de stimulente fiscale pentru antreprenorii din domeniul turismului care angajează absolvenți ai instituțiilor de învățământ din zonă • Acordarea de subvenții pentru transportul și cazarea angajaților, permanenți sau sezonieri, din zone limitrofe Văii Jiului, care pot acoperi deficitul de personal în perioadele aglomerate ale anului • Dezvoltarea programului de licență Economia comerțului, turismului și serviciilor din cadrul Facultății de Științe a Universității din Petroșani, în parteneriat cu mediul antreprenorial local din domeniul serviciilor de ospitalitate 		
	<p>Direcția strategică III.3. Dezvoltarea domeniilor culturale, activităților sportive și industriilor creative, adaptate specificului local</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizarea unui Master Plan de proiecte pentru regenerare urbană și reconversie funcțională al Văii Jiului • Crearea unor zone creative în interiorul orașelor din Valea Jiului prin dezvoltarea de parteneriate între autorități, ONG-uri, mediul educațional și cel cultural • Realizarea de parteneriate între zonele creative din Valea Jiului și cele din alte orașe ale Regiunii Vest și ale României • Promovarea coerentă și integrată a muzeelor, evenimentelor culturale și a competițiilor sportive ce deja există în Valea Jiului • Dezvoltarea unor concepte și unui calendar de evenimente culturale sezoniere, în domenii precum muzica, filmul, teatrul, artele plastice, artele vizuale, arhitectura, urbanismul • Dezvoltarea unor concepte și unui calendar de evenimente sportive sezoniere, în domenii precum schiul (alpin, de tură, etc.), skateboarding, longboarding, ciclism (cicloturism, mountain bike, ciclism de șosea), alergări (pe asfalt, montane, trail), escaladă, alpinism, călărie, rafting, tras cu arcul, bowling, etc 		<p>POSIBIL</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Organizarea periodică de apeluri de proiecte în domeniile cultural-sportive • Crearea de noi structuri de agrement 		
	Direcția strategică III.4. Valorificarea resurselor locale din domeniul agroalimentar și meșteșugăresc	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea și promovarea unui brand agroalimentar al Văii Jiului, accesibil în mod liber și nediscriminatoriu tuturor producătorilor locali ce îndeplinesc cerințele obiective minime de calitate, siguranță, sustenabilitate și origine • Sprijinirea constituirii de microferme de familie și de asociații ale fermierilor și prin integrarea fermierilor locali în lanțurile valorice agricole • Sprijinirea înființării de ateliere meșteșugărești • Crearea de facilități de procesare a produselor agricole primare locale (de ex: abator, centru de colectare și procesare a laptelui, centru de colectare, spălare și procesare primară de lână și piei, etc.) • Încurajarea producției locale de alimente, băuturi, produse naturiste, prin crearea unor programe de instruire și digitalizare pentru micii producători locali și unei infrastructuri digitalizate de promovare și comercializare pentru produsele acestora • Stimularea antreprenorilor locali din domeniul alimentației publice care achiziționează și comercializează produse locale, purtând brandul agroalimentar al Văii Jiului, și produse meșteșugărești locale • Realizarea unui program de comercializare a produselor locale, agroalimentare și meșteșugărești, la nivel național și internațional 		POSIBIL
Pilon IV: Îmbunătățirea calității vieții și crearea unui mediu sănătos și sustenabil pentru generațiile viitoare/ Crearea unui climat socio-	Direcția strategică IV.1. Calibrarea potențialului uman local pentru creșterea gradului de ocupare a forței de	<ul style="list-style-type: none"> • Informarea și educarea populației cu privire la specificul locurilor de muncă ce vor fi create în zonă, posibilitățile de școlarizare/recalificare în vederea dobândirii de competențe și a obținerii unui loc de muncă 		NU

<p>profesional dinamic și performant pentru optimizarea standardelor de viață și regenerarea urbană responsabilă a Văii Jiului pentru tranziția spre economia verde</p>	<p>muncă și combaterea excluziunii sociale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea atractivității ocupațiilor ce vor fi dezvoltate în zonă prin organizarea de târguri de locuri de muncă, prezentări ale operatorilor economici interesați de Valea Jiului, care să evidențieze beneficiile pentru populația interesată, dar și pentru cea vulnerabilă • Perfectarea de parteneriate între autorități și instituții de învățământ, de cercetare, companii private și alți actori relevanți pe piața muncii pentru facilitarea accesului tuturor persoanelor apte de muncă la oportunități sustenabile • Creșterea ocupării tinerilor din categoria NEETS (Not in Employment, Education or Training - tineri șomeri între 16 - 24 ani) și a populației interesate să obțină un loc de muncă, odată cu îmbunătățirea nivelului de competențe și cu crearea de locuri de muncă prin dezvoltarea unor noi operațiuni economice • Extinderea catedrei Universității Petroșani cu specializări de actualitate care să răspundă nevoilor socio-profesionale actuale pentru îmbunătățirea nivelului de competențe și aptitudini necesare în sectoarele economice existente în Valea Jiului și a celor vizate pentru dezvoltare în următorii ani (digitalizare, energie verde etc.) și pentru crearea unor platforme dedicate formării profesionale în linie cu bune practici europene • Diversificarea programelor de formare continuă (calificare, recalificare, reconversie profesională) adaptate nevoilor pieței muncii locale, în vederea asigurării competitivității forței de muncă, inclusiv prin atenție sporită acordată formatorilor profesionali • Diversificarea pregătirii practice în cadrul companiilor/întreprinderilor pentru facilitarea dobândirii de competențe cu grad sporit de complexitate pe măsură ce vor fi atrase noi investiții în Valea Jiului, în linie cu cerințele/nevoile 		
---	--	---	--	--

		<p>acestora</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementarea de programe de reconversie profesională, calificare și recalificare pentru forța de muncă existentă la nivel local și de parteneriate între antreprenorii din turism și liceele cu programe de studii destinate turismului, pentru îmbunătățirea calității serviciilor de ospitalitate 		
	<p>Direcția strategică IV.2. Optimizarea serviciilor medicale și crearea condițiilor necesare ridicării nivelului de bunăstare al populației</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Întărirea capacității sistemului medical din Valea Jiului prin atragerea de personal medical competent pentru compensarea deficitului numeric/fluctuațiilor de cadre medicale pe domeniile cheie și situației personalului îmbătrânit pe domeniul medicinei de familie (ex. prin facilități precum acordarea de locuințe pentru medici) • Promovarea și implementarea de noi programe precum screening populațional pentru afecțiuni speciale, a celor de medicină preventivă (inclusiv pentru cartierele marginalizate), în paralel cu cele de schimbare a stilului de viață și de încurajare a unui regim sănătos de viață • Modernizarea infrastructurii pentru servicii de medicină paliativă, de recuperare și îngrijire pe termen lung • Restructurarea unităților medicale din perspectiva specialităților pentru optimizarea serviciilor acordate pacienților • Îmbunătățirea accesului la serviciile medicale pentru toate categoriile de populație, inclusiv cele defavorizate, cu valorificarea implementării de sisteme on-line și implementarea de soluții digitale în unitățile medicale printr-o abordare inovativă centrată pe promovarea de soluții SMART – introducerea de platforme speciale pentru identificarea problemelor de sănătate individuale • Dotarea/modernizarea unităților sanitare (ambulatorii, spitale, inclusiv entități medicale private) în funcție de nevoile concrete 		DA

		<p>pentru asigurarea unor servicii calitative superioare pe specialități critice, creșterea rezilienței sistemului de sănătate și diversificarea specializărilor pentru optimizarea serviciilor medicale și de îngrijire pe termen lung</p> <ul style="list-style-type: none"> • Construirea a cel puțin o unitate medicală nouă/spital în orașele din Valea Jiului care au insuficiente capacități de acomodare și tratare a bolnavilor și deschiderea de cabinete medicale în sate • Construirea a cel puțin un centru de medicină preventivă în alt oraș din Valea Jiului, pe modelul celui din Petroșani, cu posibilitate de replicare și în celelalte orașe 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Perfectarea unui acord cu Universitatea din Petroșani pentru profesionalizarea serviciilor sociale în scopul creșterii numărului de asistenți sociali încadrați în sistemul public • Susținerea serviciilor de consiliere și sprijin educațional pentru copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate - suport școlar pentru îmbunătățirea rezultatelor școlare/menținerea acestora și prevenirea abandonului școlar, activități recreative și de socializare. • Perfectarea unui parteneriat eficient între UAT-urile din Valea Jiului și asociațiile care prestează servicii sociale, inclusiv cu atragerea sprijinului din partea comunității de afaceri private, cu scopul dezvoltării unei rețele de servicii sociale integrate, cu o atenție sporită pentru populația vulnerabilă • Realizarea unei evaluări aplicate a nevoii sociale la nivel regional și cu registru unic al persoanelor vulnerabile, mai ales pentru categoriile vulnerabile care vor primi servicii de tip comunitar, în perspectiva înființării unor centre specializate pentru servicii sociale 	DA

		<ul style="list-style-type: none"> • Reconsiderarea și implementarea dezideratelor importante incluse în Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei¹ (având ca termen de realizare anul 2020) care nu au fost atinse: integrarea comunităților marginalizate, dezvoltarea de servicii sociale destinate persoanelor vulnerabile, dezvoltarea unei abordări integrate în domeniul politicilor sociale, dezvoltarea sistemelor de monitorizare și evaluare și îmbunătățirea furnizării de servicii cu tehnologia TIC • Extinderea infrastructurii sociale – faza 1 - prin înființarea unor noi instituții specializate - centru tip adăpost de urgență, Centru Respiro pentru persoanele cu dizabilități și oamenii străzii, centru de reeducare a copiilor având comportamente deviate, centre de consiliere și asistență socială pentru persoanele dependente și victimele violenței domestice • Eficientizarea serviciilor specializate integrate în regim rezidențial (asistare, consiliere psihologică, consiliere juridică și vocațională pentru (re)integrare profesională) pentru persoane adulte, cu sau fără copii, victime ale violenței domestice, aflate în imposibilitatea găsirii unei locuințe temporare și care din punct de vedere medical sunt apte pentru a sta în colectivitate și nu necesită supraveghere medicală. • Implementarea unei politici mai coerente în ceea ce privește alocarea locuințelor sociale, astfel încât persoanele vulnerabile să nu fie concentrate în aceleași cartiere - au nevoie de modele pozitive în jurul lor, iar comunitatea ar trebui să contribuie prin model sau prin ajutor direct la motivarea acestor familii, care nu au un orizont de dezvoltare foarte larg • Promovarea și implementarea politicii de e-incluziune prin alfabetizarea digitală a populației din comunitățile 		
--	--	--	--	--

¹ https://servicii-sociale.gov.ro/source/strategii/StrategyVol1RO_web.pdf

		<p>dezavantajate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extinderea infrastructurii sociale – faza 2 - prin înființarea unor noi instituții specializate - centre rezidențiale pentru bătrâni, familii în risc de abandon al copilului, categorii de populație amenințate de excluziune socială, crearea unor centre tip locuință temporară pentru situații de urgență în scopul acomodării persoanelor de orice categorie afectate de situații precum inundațiile din acest an (iunie) care au produs daune locative semnificative pentru familii din Lupeni și Uricani 		
	<p>Direcția strategică IV.3. Modernizarea învățământului în regiune, îmbunătățirea accesului la educație și realizarea de investiții în competențe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea infrastructurii de educație și pilotarea/modernizarea curriculei la nivelul învățământului obligatoriu, dar și pentru învățământul special și învățământul de tip a doua șansă, cu accent pe formarea de competențe cheie (introducere de ateliere în instituțiile de învățământ din Lupeni, Vulcan și Aninoasa), utilizarea de soluții digitale, dar și pe diversificarea activităților extracuriculare și dezvoltarea spectrului tematic al atelierelor vizând reintegrarea în educație a celor care au părăsit timpuriu școala • Organizarea de seminarii interactive în școli pentru promovarea unui stil de viață sănătos și prevenirea comportamentelor de risc – prevenirea abandonului școlar și familial; încurajare pentru continuarea studiilor pentru copiii provenind din familii aflate în dificultate, creșterea promovabilității școlare, prevenirea implicării în acte antisociale; formarea abilităților și deprinderilor pentru o viață independentă • Îmbunătățirea accesului grupurilor vulnerabile la sistemul de educație și pe piața muncii prin introducerea de programe dedicate în cadrul instituțiilor de învățământ și școlilor profesionale prin eficientizarea formării de consilieri profesionali și achiziția de competențe • Dezvoltarea rețelei RoEduNet care conectează permanent și 		<p>POSIBIL</p>

		<p>sigur instituțiile de învățământ de toate nivelurile, precum și centrele de cercetare din toată țara</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea competențelor digitale pentru profesori din învățământul primar și gimnazial, în linie cu programul CRED (Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți) pentru implementarea de noi practici - utilizarea TIC în procesul de predare, promovarea de servicii educaționale centrate pe nevoile elevilor de a primi îndrumare profesională pentru alegerea carierei; utilizarea de metode activ-participative de educație în baza programelor de promovare și dezvoltare a competențelor • Implementarea centrelor de învățare pe tot parcursul vieții (centre de formare) • Digitalizarea unor resurse educaționale pentru facilitarea activităților didactice și on-line • Dotarea cu echipamente performante a atelierelor școlare, în special pentru învățământul tehnic • Dotarea cu aplicații/echipamente digitale a liceelor, în linie cu direcțiile proiectului guvernamental ROSE (Romanian Secondary Education) • Înființarea unui Centru de Excelență pentru Formarea Profesională Inițială în Sistem Dual în Valea Jiului care să integreze solicitările agenților economici din zonă pentru constituirea de clase prin participarea mai multor agenți economici • Construirea de creșe/grădinițe în localitățile care nu dispun de astfel de facilități în linie cu direcțiile Programului Reformei Școlare Timpurii (ex. Lupeni) și a unor școli cu specializări de actualitate (de ex. IT) • Promovarea și demararea programelor de formare profesională diversificate (cursuri de scurtă durată, cursuri de 		
--	--	--	--	--

		<p>specializare/perfecționare) în linie cu cerințele pentru locurile de muncă din sectoare economice cu potențial competitiv, pe profil turistic, dar și în domenii circumscrise specializării inteligente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimularea angajatorilor/operatorilor economici activi în Valea Jiului să organizeze programe de învățare la locul de muncă și demararea primului program de profil cu rol de proiect-pilot (faza 1) • Afilierea unui liceu din Valea Jiului la Asociația Română a Liceelor în Turism (proiect finanțat de Ambasada Franței și susținut de Ministerul Educației, care încurajează învățământul dual) pentru dezvoltarea de competențe în domeniul turismului • Perfectarea de parteneriate/formule de colaborare între Universitatea din Petroșani și companii interesate să atragă resurse umane calificate pentru stabilirea unei grile eficiente de selecție a aspiranților la pregătire în școli profesionale • Perfectarea de parteneriate pe termen lung între ONG-uri și mediul școlar local pentru susținerea și implementarea inițiativelor de dezvoltare a unor programe de învățământ în sistem de formare profesională pentru adulți • Implicarea activă a mediului de afaceri pentru contribuție concretă la efortul de diversificare a curriculelor și specificului atelierelor tehnice, respectiv pentru dezvoltarea și activarea de platforme digitale de pregătire profesională pe domenii prioritare pentru ocuparea forței de muncă • Extinderea și diversificarea programelor de învățare la locul de muncă al angajatorului la nivelul cât mai multor companii sau, după caz, instituții din zonă (ex. biroul local al unei deconcentrate nou înființat în Vale) – faza 2 • Instituirea unor școli pentru dezvoltarea de competente (school of skills) având ca scop formare/reconversie profesională pe 		
--	--	--	--	--

		<p>domenii cheie (ex. pregătirea tehnicienilor din sectorul minier pentru angajare în instalarea, operarea și întreținerea proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile și a rețelelor de distribuție a energiei).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formarea tinerilor/reconversia profesională a șomerilor în direcția dobândirii de competențe specifice economiei circulare și celei verzi prin programe formale și non-formale în scopul pregătirii trecerii la noi profesii și locuri de muncă verzi 		
	<p>Direcția strategică IV.4. Susținerea dezvoltării urbanistice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea numărului de asociații de locatari în scopul facilitării proceselor de reabilitare a clădirilor de locuințe • Regularizarea și amenajarea în mod unitar a râurilor și pâraurilor, precum și efectuarea de lucrări de îndiguire pentru asigurarea protecției populației împotriva inundațiilor • Crearea unui centru regional de urbanism cu atribuții în asigurarea / implementarea unui plan comun de dezvoltare la nivelul Văii Jiului (regulament cadru de urbanism pentru Valea Jiului) • Conversia funcțională a clădirilor abandonate și punerea în valoare a zonelor urbane părăsite • Îmbunătățirea condițiilor de trai prin refacerea fondului locativ, protejarea și restaurarea patrimoniului arhitectural (clădiri istorice) 		DA
	<p>Direcția strategică IV.5. Sprijinirea tranziției către o economie verde pentru protejarea mediului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza riscurilor pentru populație și mediu înconjurător determinate de exploatarile miniere închise și interzicerea construirii în zonele cu risc ridicat de surpare a galeriilor subterane; • Identificarea soluțiilor optime de închidere / punere în conservare / reconversie funcțională a minelor ce urmează a ieși din exploatare • Demararea unui program de reducere a riscurilor cauzate de minele închise, în funcție de necesitatea rezultată în urma 		POSIBIL

		<p>analizei riscurilor (în privința acumulărilor de gaz metan, va fi considerată oportunitatea captării și utilizării gazului, în concordanță cu măsurile aferente domeniului energetic al prezentei Strategii)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demararea programelor de ecologizare pentru toate elementele poluante • Închiderea exploatărilor miniere rămase operaționale în condiții de siguranță și conform standardelor europene de mediu • Organizarea unor campanii de informare a populației asupra potențialului natural din ariile protejate și de creștere a gradului de conștientizare a publicului privind implementarea unei abordări verzi în cadrul politicilor locale (energie regenerabilă, clădiri eficiente energetic, tehnologii și procese cu emisii scăzute, folosirea sistemului de colectare separată a deșeurilor, – pentru creșterea potențialului economiei circulare) și utilității educației circumscrise dezvoltării durabile, inclusiv a necesității specializării tinerilor în domeniile economiei circulare, verzi și bioeconomiei • Dezvoltarea și implementarea unui program pilot pentru monitorizarea calității mediului în zonă pe toate componentele esențiale • Amenajarea unui punct comun de reciclare a materialelor de construcții pentru întreaga zonă (cu raportare la nivelul producătorilor de deșeuri – gospodării, agenți economici și transportatorilor), în paralel cu amplasarea de concasoare și puncte de colectare în orașe/municipii și remedierea deficiențelor în sistemele de canalizare • Continuarea programelor de reabilitare termică demarate de UAT-urile din zonă • Inițierea unui dialog activ cu sectorul de cercetare pentru identificarea subsectoarelor economiei circulare, respectiv a 		
--	--	--	--	--

		<p>economiei verzi, care necesită documentare aprofundată în perspectiva concretizării de proiecte viabile</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unor studii aprofundate pentru situații punctuale concrete specifice Văii Jiului (sau a unui plan urbanistic zonal) pentru a preveni situația de a nu se putea realiza investiții în energie în anumite zone (hidrocentrala de pe Jiu, amplasarea de eoliene între Petrila-Petroșani-Orăștioara de Sus pentru a nu afecta parcul național învecinat sau siturile cu cele 3 castre romane) • Sprijinirea recuperării, reciclării și reutilizării materialelor și produselor/deșeurilor și reintroducerea lor pe piață • Realizarea de studii pentru determinarea situației deșeurilor acvatice și a altor tipuri de deșeuri existente în corpurile de apă și promovarea bunelor practici internaționale cu privire la valorificarea acestora • Promovarea de programe de eficiență energetică, de stimulare a democrației energetice și a prosumatorilor (trecerea la sisteme de încălzire cu eficiență crescută în linie cu programului național de reducere a emisiilor) și menținerea unui nivel scăzut de dependență energetică a Văii Jiului prin realizarea de investiții pentru adoptarea unor sisteme de gestionare inteligentă a consumului • Implementarea unui sistem integrat funcțional și eficient de gestionare a deșeurilor la nivelul Văii Jiului care să includă toate elementele necesare de separare, colectare selectivă, transport, tratare, reciclare și eliminare a reziduurilor • Realizarea de investiții strategice cu accent pe inovarea în cercetare, infrastructura digitală și sistemele de transport ale viitorului 		
--	--	---	--	--

II. Context

În conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României (Memo), Ministerul Fondurilor Europene îndeplinește rolul de coordonator național al implementării Inițiativei pentru Regiunile Carbonifere în Tranziție, rol ce a fost asumat încă de la momentul deciziei ca România să se alăture Platformei Regiunilor Carbonifere în Tranziție cu regiunea pilot Valea Jiului, la începutul anului 2018.

Strategia pentru Tranziția de la Cărbune a Văii Jiului este un document strategic de programare care acoperă domeniile: mobilitate și conectivitate, specializare inteligentă și inovare/cercetare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mediu/biodiversitate, educație, turism și cultură/patrimoniu cultural, sănătate. Luând în considerare nevoile naționale, regionale și locale, pilonii de dezvoltare selectați, direcțiile strategice și acțiunile susțin *Strategia pentru o dezvoltare durabilă și echilibrată a regiunii*. Adoptarea unor soluții compatibile cu principiile Pactului Verde European contribuie totodată la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime.

Strategia asigură echilibrul între protejarea patrimoniului natural din zona Valea Jiului și dezvoltarea socio-economică, venind în întâmpinarea aspirațiilor locuitorilor zonei prin îmbunătățirea condițiilor de viață, crearea unor oportunități economice mai bune și o valorificare adecvată a patrimoniului natural și cultural local.

Strategia pentru dezvoltarea economică a Văii Jiului va oferi un cadru pentru propunerea *ITI Valea Jiului* și Planul de Acțiuni pentru implementare până în anul 2030, având în vedere că nu toate nevoile definite vor putea fi rezolvate până în 2027.

III. Calendar orientativ de elaborare

Start: 23 octombrie 2019

Versiunea finală de lucru (data predării): noiembrie 2020

Versiunea finală aprobată:

IV. Modificări și efecte posibile

În cazul în care strategia/proiectele propuse ar determina modificări semnificative de acțiune, comportament sau decizie ale persoanelor, întreprinderilor, instituțiilor guvernamentale, aceste modificări ar putea să conducă la:

Articol	DA/ NU	Descriere indicând dacă modificarea ar putea avea un efect negativ sau pozitiv asupra mediului
1. dezvoltarea infrastructurii și clădirilor	DA	Impact pozitiv prin soluțiile de eficiență energetică, sustenabile și prietenoase cu mediul, mai ales pentru zone urbane cu densitate mare a populației. Acestea pot contribui în mod semnificativ la reducerea emisiilor și a cererii de energie primară, și la atingerea obiectivelor de reducere de emisii în sistemul energetic, prin investiții dedicate asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice în clădiri publice și rezidențiale, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie, precum și îmbunătățirii eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate. Efect pozitiv prin susținerea cercetării și inovării cu investiții în

Articol	DA/ NU	Descriere indicând dacă modificarea ar putea avea un efect negativ sau pozitiv asupra mediului
		infrastructuri CDI, digitalizare și transfer tehnologic.
2. amenajarea unor terenuri noi sau zone importante pentru conservarea naturii;	DA	Impact pozitiv prin reconversia terenurilor abandonate, deteriorate și neutilizate din zonele urbane, a zonelor, ce pot dobândi destinația de zone de agrement și petrecere a timpului liber pentru comunitate, precum și prin extinderea spațiilor verzi, care au o contribuție importantă la epurarea chimică a atmosferei și la atenuarea poluării fonice. Spațiile verzi constituie adevărate bariere pentru zgomot, mai ales în perioada de vegetație.
3. modificări în consumul social de energie și în special de combustibili și deci ale emisiilor de CO2 și alte gaze cu efect de seră	DA	Impact pozitiv prin intervenții care continua implementarea directivelor europene privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, cu implicații directe asupra consumului social de energie și de combustibili, și deci a emisiilor de CO2.
4. modificări de consum social al altor resurse naturale /de ex. apă, soluri, minerale sau agregate);	DA	Impact pozitiv prin intervențiile care contribuie la reducerea utilizării cărbunelui pentru a se conforma deciziilor politicilor UE în domeniul energiei și climei referitoare la utilizarea combustibililor fosili
5. modificarea cantității sau tipurilor de deșuri produse (solide, lichide, periculoase) sau de poluanți emiși în apă, pe teren sau în aer;	DA	Impact pozitiv prin intervențiile ce vor contribui la reducerea cantității de deșuri rezultate ca urmare a extracției sau utilizării cărbunelui drept combustibil
6. modificări ale emisiilor de gaze cu efect de seră din alte surse (de ex. metan de la ferme zootehnice sau depozite de deșuri);	NU	
7. schimbări semnificative ale modalităților de deplasare.	DA	Impact pozitiv prin îmbunătățirea mobilității urbane prin dezvoltarea infrastructurii verzi, curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi) și încurajarea traficului nemotorizat (pietonal și ciclist), respectiv reducerea transportului auto individual; Impact pozitiv prin îmbunătățirea mobilității regionale și locale, prin investiții în legături rutiere secundare, către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T.
8. impact asupra oamenilor și comunităților, de ex. Prin creșterea nivelului de zgomot, tulburărilor sau neplăcerilor;	DA	Impact pozitiv prin îmbunătățirea calității aerului și reducerea zgomotului (urmare a modernizării infrastructurii de transport urban și soluțiilor de tip "smart city", soluțiilor pentru decongestionarea/fluidizarea traficului, realizarea de spații verzi, parcări „park and ride”, etc.),
9. riscuri pentru sănătatea public	NU	